

číslo ve spisu: .....

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra teologické etiky a spirituální teologie

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Mgr. Vojtěch Mašek, Ph. D.

Autor/autorka práce: Jozef Kasper
Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
Název práce: Syndrom CAN a jeho vliv na budoucí etické chování jednotlivce

Vedoucí práce:
Rozsah práce:

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Práce ing. Jozefa Kaspera je pokusem o vyrovnání se závažným problémem tzv. syndromu zneužívaného a týraného dítěte (CAD) současně z pohledu eticky orientované psychologie a teologické etiky. Autorovi práce se daří uvést čtenáře do základních souvislostí zkoumaného problému, vystihnout na obecné rovině klíčové problémy spojené s CAD a udržet společnou linii výkladu napříč popisně-psychologickou a (více argumentativní) teologicko-etickou částí. V úvodní psychologické části práce autor nejprve shrnuje hlavní příčiny, rizika a následky CAD a krátce zmiňuje také možnosti terapie a prevence. Neutápí se však ve speciálně-vědní "empirii", ale zasazuje problém CAD také do rámce historického vývoje vztahů společnosti k dítěti a správně doceňuje klíčovou roli křesťanství pro uznání důstojnosti dítěte.

Vlastní etický výklad nabízí kapitola 4, která nejprve poukazuje na biblické kořeny důstojnosti dítěte jako Božího obrazu a formuluje první předběžnou hypotézu, že CAD zraňuje dítě v jeho schopnosti milovat a narušuje pozitivní obraz vlastní sexuality a partnerských vztahů v budoucnosti. Propojením perspektiv morální psychologie a teologické etiky se autor snaží ukázat CAD současně jako pohrdání individuálními potřebami dítěte v určitém stádiu jeho duševního vývoje a jako selhání dospělých ve výchově jeho svědomí podle přirozeného mravního zákona. Motiv výchovy k přirozenému mravnímu zákonu autor dále rozvádí a rozšiřuje ho i na rovinu sebevýchovy dospělých a procesu jejich mravního růstu spolu s dětmi. Týrání a zanedbávání dítěte může být také narušením jeho svobody a růstu k osobní zralosti. Dítě nevědomě kopíruje nebo podléhá vzorům v chování dospělých, které jinak odmítá.

Kapitola 5 se pokouší o sjednocení psychologického a etického výkladu CAD na rovině katolické morální teologie. Zatímco v "předkoncilním" období převažuje (podle autora) spíše tendence chápat dětství jako "období tvrdohlavosti, destrukce a krutosti", takže důslednou a jednoznačnou mravní výchovu rozhodně nelze považovat za týrání, koncilní teologie klade důraz také na vnitřní motivaci dítěte a láskyplnou kristocentrickou obnovu mezilidských vztahů v konkrétní dějinné situaci. Za výzvu dnešní doby pokládá autor otázku, jak může zkušenost CAD ovlivnit schopnost dítěte činit v životě tzv. "základní rozhodnutí" (optio fundamentalis), která udávají směr a řád našemu životu a do jisté míry i našim jednotlivým činům. Tuto schopnost "kontinuity v etickém jednání" narušuje v případě CAD otřesení důvěry dítěte ve svět a ve vlastní smysluplné rozhodování. Autor však připouští, že i tato nouze se může stát odrazovým můstkem k uzdravení viny a k novému propojení s lidmi i s Bohem.

Kromě cenného rozvržení těchto základních motivů bych rád vyzvedl pevnou strukturu práce, a autorův smysl pro střídme vyjadřování. V jinak oprávněné snaze nalézt spojitost mezi psychologickým a morálně-teologickým výkladem, autor ovšem podle mého názoru přistupuje ke CAD jako k "příliš danému" a již zmapovanému fenoménu (syndrom - narušení teologického obrazu člověka), a tím zůstává nerozvinuta možnost komplexnějšího, např. filosofického rozboru tohoto jevu. Jeho rozmanitost by se dala ukázat např. formou biografického rozhovoru s lidmi, kteří v dětství touto zkušeností prošli. Otázkou také je, zda by autor nemohl ve svém výkladu fenoménu CAD více vytěžit z dílčích posunů v chápání pojmu přirozeného zákona (nastíněných např. v dokumentu MTK Hledání univerzální etiky) a 3 - 4 přímými citacemi alespoň odkázat na některé klíčové výklady pojmu optio fundamentalis v současné morální teologii, namísto pouhého výčtu jmen teologů, kteří se tímto tématem zabývali. Hlubší výklad by ale zřejmě už přesahoval možnosti bakalářské práce.

S přihlédnutím ke všem výše uvedeným skutečnostem proto navrhuji hodnotit práci ing. Kaspera jako velmi dobrou.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1. Proč jste si (např. místo konkrétní kazuistiky) zvolil obecný psychologický výklad fenoménu CAD a v čem vidíte jeho případná opomenutí a meze?
2. V čem konkrétně spočívá souvislost mezi Vaším výkladem fenoménu CAD a přirozeného zákona v katolické morální teologii?
3. Jak by se do výkladu CAD, možností jeho popisu i nápravy, mohlo promítnout více „biblicko-teologické“ nebo historicko-argumentativní pojetí přirozeného zákona? (Vyjděte např. z dokumentu MTK Hledání univerzální etiky, popř. z Communio 2/2010)
4. Co Vás k výběru tohoto tématu motivovalo?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 31.5.2015

Podpis: